

BIJZONDERE SOORTEN IN 2004: 42 meldingen op www.paddestoelenkartering.nl

Aldert Gutter

Noorder Boerenvaart 36, 1601 SN Enkhuizen

Gutter, A. 2005. Remarkable species found in 2004. *Coolia* 48(3): 160-162.
42 species were announced at www.paddestoelenkartering.nl.

Sinds september 2003 bestaat de mogelijkheid bijzondere waarnemingen te laten publiceren op de WPN-site. Vanaf die datum is daarvan gebruik gemaakt en in 2004 werden maar liefst 42 interessante tot heel bijzondere vondsten in de waarnemingen-rubriek verwerkt. Opvallend is daarbij dat in elke maand van dat jaar paddestoelen werden gemeld. Daarvan zijn vier meldingen van niet-leden en elf meldingen van acht verschillende NMV-leden, terwijl de rest van de meldingen afkomstig is van twee leden die vanaf het begin heel frequent bijzondere waarnemingen meldden. Persoonlijk ben ik op deze laatste twee mensen jaloers: zij zijn blijkbaar heel veel in het veld, want anders kun je niet zo vaak met bijzondere vondsten komen aanzetten. Zelf heb ik het in 2004 geschopt tot één waarneming die het publiceren op de website waard was...

Voordat iedereen nu denkt dat op de WPN-site bijzonderheden worden gepubliceerd die zo bijzonder zijn dat zij eigenlijk in *Coolia* of zelfs *Persoonia* gepubliceerd hadden moeten worden, volgt hier even wat uitleg. De rubriek 'Bijzondere waarnemingen' is namelijk bedacht om de site aantrekkelijk te maken voor een groot publiek, dus voor alle paddestoelenliefhebbers en niet louter mycologen. De gedachte daarachter is uiteraard dat de site populair moet worden onder geïnteresseerden en zo op den duur leden voor de NMV en karteerders voor de WPN zal opleveren. En een site die regelmatig geactualiseerd wordt, wordt vaker bezocht en komt dan hoger in rang bij de zoekmachines. Het is dan ook plezierig om hier te kunnen melden dat het jaar 2004 behalve een aantal leuke vondsten ook enkele nieuwe leden en een paar nieuwe vindplaatsen van minder algemene soorten heeft opgeleverd!

Om wat voor soorten gaat het? Om waarnemingen voor publicatie op de WPN-site in aanmerking te laten komen, hanteer ik een grens van ongeveer 100 uurhokken in de *Verspreidingsatlas* (2000): waarnemingen van soorten die volgens die atlas in minder dan 100 uurhokken voorkomen, kunnen dus worden gepubliceerd. De waarneming moet echter wel zijn geverifieerd door een ervaren mycoloog. Soms vraag ik een districtscoördinator contact op te nemen met de inzender, zodat de vondst niet alleen gecontroleerd wordt, maar ook doorgegeven aan de kartering. Voorwaarde voor publicatie is verder dat de inzender een goede foto meestuurt. Internet is tenslotte met name een visueel medium. In de rubriek wordt elke waarneming voorzien van de volledige naam, zoals opgenomen in het 'Overzicht' (1995), een beschrijving van de vondst die eventueel wordt aangevuld met belangrijke veldkenmerken en een literatuurverwijzing. Om de leek van dienst te zijn, wordt zoveel mogelijk verwezen naar populaire boeken, zoals bijvoorbeeld die van Ewald Gerhardt (1999), Roger Phillips (1981) of Gerrit Keizer (1997). Door veel naar zulke boekjes te verwijzen, hoop je dat mensen die gaan inzien en aldus besmet zullen raken met het mycologenvirus: immers al die fraaie paddestoelen die je bij het doorbladeren

tegenkomt, wil je toch ook zelf gaan vinden? Door op het literatuur-icoontje te klikken, krijgt de bezoeker toegang tot een uitgebreide literatuurverwijzing, waarin ook alle belangrijke publicaties met determinatiesleutels in Coolia opgenomen zijn.

Hieronder wil ik kond doen van de meest bijzondere waarnemingen die op de site zijn gepubliceerd. De eerste betrof de in december en januari fructificerende Blauwe korstzwam (*Terana caerulea*; de naam staat fout in het Overzicht), waarvan Luciën Noens zeer fraaie foto's instuurde. In Zeeuws-Vlaanderen is dit inmiddels een jaarlijks terugkerend fenomeen. Eind april groeiden in het Hulkesteinse Bos (Zuid-Flevoland) Grote voorjaarsbekerzwammen (*Discina ancilis*) en in juni bleek een tuin in Hulst verrijkt met schitterende Traliestinkzwammen (*Clathrus ruber*). Op 25 juli groeide op Gunterstein bij Breukelen de zeer zeldzame Prachtamaniet (*Amanita ceciliae*). De Blauwe molenaarssatijnzwam (*Entoloma bloxamii*) behoort ook tot de echte zeldzaamheden. Chiel Noordeloos liet de foto op 30 september op de WPN-site publiceren en schreef er een artikel over in Coolia (2005). In het Leersumse Veld werd begin september het zeer zeldzame en met uitsterven bedreigde Witte heidetrechttertje (*Omphalina mutila*) gevonden en in diezelfde periode trof Cees Roobeek bij Bergen de uiterst zeldzame Roodnetboleet (*Boletus rhodoxanthus*) aan.

De fraaiste inzendig betrof een foto van Gerben Winkel van een groep Spechtinktzwammen (*Coprinus picaceus*) die in de laatste week van oktober op een berg houtafval bij een zagerij in Oldenzaal groeiden. De Spechtinktzwam is in 2004 op meer plaatsen (terug)gezien, maar in Twente en Noord-Holland (Schoorl: excursie van 9 oktober) was de soort volgens de Verspreidingsatlas helemaal nieuw! In diezelfde week werden middenin Arnhem Goudhoeden (*Phaeolepiota aurea*) en op het voormalige Floriade-terrein in de

De Spechtinktzwam, *Coprinus picaceus*.

Haarlemmermeer de Bleke grondbekerzwam (*Geopora foliacea*) gevonden. Deze laatste paddestoel is een broertje van de eveneens op de site gepubliceerde en de laatste jaren steeds vaker gemelde Cedergrondbekerzwam (*Geopora sumneriana*, 1 maart). Ten slotte blijken soms hele nieuwe biotopen ontdekt te worden. Martijn Oud stapte op 25 oktober van zijn fiets bij de Slaperdijk in Hargen, waaraan hij al zo vaak voorbij gefietst was, en ontdekte onderaan het talud tientallen graslandpaddestoeltjes, waaronder een aantal Knotsjes (*Clavulinopsis laeticolor* en *C. corniculata*) en Aardtongen (*Geoglossum glutinosum* en *G. hirsutum*), maar ook de zeer zeldzame Zwartgespikkelde wasplaat (*Camarophyllopsis atropunctata*) en de Onaanzienlijke satijnzwam (*Entoloma occultopigmentatum*). Hoeveel van zulke oude dijken heeft Noord-Holland nog, die nog nooit bezocht zijn en die wellicht even interessant zullen blijken te zijn? Martijn gaat er in elk geval de komende jaren werk van maken!

Literatuur

- Arnolds, E.J.M., Kuyper, Th.W. & Noordeloos, M.E. (red.). 1995. Overzicht van de paddestoelen in Nederland. Nederlandse Mycologische Vereniging, Wijster.
- Gerhardt, E. 1999. De grote paddestoelengids voor onderweg. Tirion, Baarn.
- Keizer, G.J. 1997. Paddestoelen Encyclopedie. Rebo, Lisse.
- Nederlandse Mycologische Vereniging. 2000. Verspreidingsatlas. Kaartenbijlage bij het Overzicht van de Paddestoelen in Nederland, deel 1 en 2. Nederlandse Mycologische Vereniging, Baarn.
- Noordeloos, M.E. & Wouda, H.A. 2005. Een rijke groeiplaats van de Blauwe molenaarssatijnzwam. *Coolia* 48(1): 17-18.
- Phillips, R. 1981. Paddestoelen en Schimmels van West-Europa. Spectrum, Utrecht/Antwerpen.

JAARVERSLAG WPN 2004

Gutter, A. 2005. Yearly progress report on the fungus mapping project. *Coolia* 48(3): 162-163.

In het jaar 2004 is de kartering iets minder voor het voetlicht getreden dan in 2003. Dat wil echter niet zeggen dat er door de werkgroepleden minder hard is gewerkt. Wat wel zichtbaar is voor iedereen, is de in *Coolia* 47(3) voor het eerst officieel aangekondigde WPN-site. Deze heeft sinds haar ontstaan nog een aantal belangrijke wijzigingen ondergaan. Zo worden er handreikingen gegeven over literatuur, wordt er lokale informatie over paddestoelenwerkgroepen gegeven of daarnaar doorgelinkt, kan men er leren hoe men van een bepaald gebied de juiste coördinaten op stafkaarten vindt, en zijn alle op de WPN betrekking hebbende artikelen, programma's en bestanden daar te downloaden. Dat laatste is belangrijk, omdat regelmatig updates worden gemaakt van de verschillende referentiebestanden van SPOT, terwijl door ervaring duidelijk geworden knelpunten in de nieuwste handleiding zijn verwerkt. Inmiddels zijn er sinds de vorige ledenvergadering alweer zo'n 6000 bezoeken geweest. En inderdaad worden via dit medium ook veel in paddestoelen geïnteresseerde niet-leden bereikt, waarvan sommige zelfs zeer fraaie foto's van opmerkelijke waarnemingen instuurden. Enkel van hen zijn inmiddels lid geworden.

De jaarlijkse nieuwsbrief, welke volgens traditie in het herfstnummer van *Coolia* is afgedrukt, omvatte 9 pagina's met artikelen over paddestoelen op kleine en soms nieuwe eilandjes. Ook het redigeren van het in dezelfde *Coolia* afgedrukte en 10 pagina's grote overzicht van de excursies in het voorgaande jaar behoort tot de taken van de WPN-coördinator.

In het afgelopen jaar zijn 100 karteerdershandleidingen bijgedrukt. Daarvan is een klein deel alweer uitgereikt en regelmatig krijgen nieuwe karteerders een exemplaar toegestuurd door Aldert of van hun DC. Het is overigens goed merkbaar dat de meeste karteerders nu met SPOT werken: er worden nauwelijks nog papieren waarnemingsformulieren besteld. Omdat de NMV deelneemt in de VOFF, heeft zij, evenals de andere PGO's, tegen betaling van een gering bedrag het gebruiksrecht gekregen van digitale topografische kaarten met een schaal van 1:50.000, die kunnen worden gebruikt voor het verwerken van eigen gegevens en bij verslagen en rapporten. Peter Frigge (Ravon) heeft ondertussen niet stilgezeten en een nieuwe SPOT-versie ontwikkeld, waaraan deze kaarten kunnen worden toegevoegd. Om deze reden, maar ook omdat de nieuwe SPOT vele andere nieuwe en nuttige mogelijkheden kent, is Ad bezig met de aanpassing van o.a. Padd.dbf en velden.dbf, alsmede met een nieuwe handleiding vol tips en trucs, zodat het programma